

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ.....	1
I. ULUSLARARASI HUKUKTA EMREDİCİ NORM KAVRAMININ DÜŞÜNSEL TEMELLERİ.....	7
A. Emredici Norm Kavramı ve Tarihsel Arka Plan.....	8
1. Genel Olarak Emredici Norm Kavramı.....	10
a. Emredici Norm Tanımı.....	10
b. Emredici Normların İşlevi.....	11
c. Emredici Norm Kavramına İlişkin Terminoloji.....	13
2. Uluslararası Hukukta Emredici Norm Kavramının Gelişimi ...	15
a. Emredici Norm Kavramının Uluslararası Hukukun Yapısına Uygunluğu Tartışmaları: Normlar Hiyerarşisi Sorunu	16
b. Erken Dönem Yazarlar ve Doğal Hukukun Etkisi.....	20
c. 20. yüzyıl: Uluslararası Hukukta Emredici Normlar Teorisi	26
B. Emredici Norm Kavramının Pozitif Uluslararası Hukukta Kabulü	34
1. Uluslararası Hukuk Komisyonu Çalışmaları	34
a. Özel Raportör Lauterpacht'ın Önerisi	35
b. Özel Raportör Fitzmaurice'in Önerisi	36
c. Özel Raportör Waldock'un Önerisi	38
2. Emredici Norm Kavramının Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi Kapsamına Girmesi	42
a. Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin 53. Maddesinin Oluşum Süreci.....	42

b.	Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin 64. Maddesinin Oluşum Süreci.....	46
c.	Değişime Kayıtsız Kalamayan Uluslararası Hukuk.....	48
II.	ULUSLARARASI HUKUKUN EMREDİCİ NORMLARININ İÇERİĞİ VE MAHİYETİ	51
A.	Uluslararası Hukukta Emredici Norm Kavramının Unsurları	51
1.	Şekli Unsurlar.....	53
a.	Bir Bütün Olarak Devletlerin Uluslararası Toplumu Tarafından Kabul Edilme ve Tanınma	56
b.	Hiçbir Surette Sapmaya Müsaade Edilmeme	62
c.	Aynı Nitelikte Takip Eden Bir Kural ile Değiştirilebilme...64	
2.	Maddi Unsurlar.....	66
a.	Uluslararası Toplumun Ortak ve Üstün Gelen Menfaatleri.....	68
b.	Emredici Norm ve Ahlakilik İlişkisi	72
c.	Uluslararası Kamu Düzeni.....	75
B.	Uluslararası Hukukun Emredici Normlarının Uluslararası Hukuk Kaynakları ve Bazı Hukuki İşlemler ile İlişkisi.....	79
1.	Emredici Normların Uluslararası Hukukun Asli Kaynakları ile İlişkisi.....	80
a.	Emredici Normların Uluslararası Andlaşmalar Hukuku ile İlişkisi.....	83
i.	Uluslararası andlaşmalar emredici normların kaynağı olabilir mi?	83
ii.	Emredici normların uluslararası andlaşmalar üzerindeki hukuki etkisi	87
b.	Emredici Normların Uluslararası Teamül Hukuku ile İlişkisi.....	95
i.	Uluslararası teamül kuralları emredici normların kaynağı olabilir mi?.....	96
ii.	Emredici normların uluslararası teamül kuralları üzerindeki hukuki etkisi	101

iii. Emredici normlar devlet dokunulmazlığının sınırı mı?	105
c. Emredici Normların Hukuk Genel İlkeleri ile İlişkisi.....	109
i. Hukuk genel ilkeleri emredici normların kaynağı olabilir mi?	110
ii. Emredici normların hukuk genel ilkeleri üzerindeki hukuki etkisi	113
2. Emredici Normların Uluslararası Hukukta Bazı Hukuki İşlemler ile İlişkisi.....	114
a. Emredici Normların Devletlerin Tek Taraflı İşlemleri Üzerindeki Hukuki Etkisi	115
b. Emredici Normların Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararları Üzerindeki Hukuki Etkisi	118
III. ULUSLARARASI HUKUKUN EMREDİCİ NORMLARININ KAPSAMI.....	123
A. Kuvvet Kullanma Yasağı	126
B. Soykırım Yasağı.....	131
C. İnsanlığa Karşı Suçlar Yasağı.....	135
D. İnsancıl Hukukun Temel Kuralları	138
E. Irk Ayrımcılığı ve Apartheid Yasağı	143
F. Kölelik Yasağı	146
G. İşkence Yasağı.....	149
H. Halkların Kendi Kaderini Tayin Hakkı.....	151
I. Deniz Haydutluğu Yasağı.....	155
J. Çevrenin Korunmasına İlişkin Kurallar	157
K. Geri Göndermeme İlkesi.....	160
IV. ULUSLARARASI HUKUKUN EMREDİCİ NORMLARININ İHLALİNDEN DOĞAN ULUSLARARASI SORUMLULUK: AĞIRLAŞTIRILMIŞ SORUMLULUK	163
A. Ağırlaştırılmış Sorumluluğa Sebebiyet Veren Olgu: Uluslararası Hukukun Emredici Normlarından Doğan Yükümlülüklerin Ağır İhlali.....	168

1. Emredici Normlardan Doğan Yükümlülüklerin Niteliği: Erga Omnes	169
2. Emredici Normlardan Doğan Yükümlülüklerin İhlal Edilme Şekli: Ağır İhlal	174
B. Ağırlaştırılmış Sorumluluğun Kapsamı ve Uygulanması	178
1. Emredici Normlardan Doğan Yükümlülüklerin Ağır İhlalinin Ortaya Çıkardığı Özel Sonuçlar	179
2. Ağırlaştırılmış Sorumluluğun İleri Sürülmesi	194
SONUÇ	203
KAYNAKÇA	211